Sjätte bidraget till stritarnas förekomst i Sverige – Fyra nya arter för landet och nya landskapsfynd

GÖSTA GILLERFORS

Gillerfors, G.: Sjätte bidraget till stritarnas förekomst i Sverige – Fyra nya arter för landet och nya landskapsfynd. **[Sixth contribution to the fauna of the Auchenorrhyncha in Sweden. Four new species to the country and new provincial records.]** – Entomologisk Tidskrift 132(1): 69-75. Uppsala, Sweden 2011. ISSN 0013-886x.

Four new species for Sweden and several new provincial records are presented. The new species are, *Trigonocranus emmeae* (Fieber, 1837), from the province of Scania, *Stiromella obliqa* (W. Wagner, 1848) from the province of Hälsingland, *Anacertagallia lithuanica* Vilbaste, 1974, from the province of Gotland, *Balclutha arhenana* Dlabola,1967, from the provinces of Östergötland and Norrbotten. *Liguropia juniperi* (Lethiery, 1876) is removed from the list of species exsisting in Sweden as a recent record of the species was based on a misidentified specimen. Of the provincial records the following species are of special interest. *Javesella salina* from *Gotland,* recorded once before on the same island at Visby, 1952 and known from a few older records on Öland. *Javesella stali* from Åsele Lappmark, earlier only recorded a few times in Dalarna and Ångermanland, 1954. *Macropsis graminea* from Gotland, only known from a few old specimens from the vicinity of Stockholm. *Eupteryx florida* from Scania, only found once before near Eslöv. *Eupteryx origani* from Scania, only found once before in Sweden in Småland, 1934. *Allygus modestus* from Halland, earlier known only from a few records in Skåne. *Mocydiopsis attenuata* from Småland, a rare species which lately has been found at few localities in southern Sweden, *Stictocoris picturatus* from Småland and Öland, in later years only recorded from Västergötland. *Fieberiella septentrionalis* from Småland and Blekinge, a new-comer to Sweden, found for the first time on Gotland in the vicinity of Visby, 2007.

Gösta Gillerfors, Maskrosstigen 23, S-432 36 Varberg. E-post: gosta.gillerfors@live.se.

Redovisade fynddata bygger till största delen på mina egna insamlingar och på de inventeringar av växter och insekter som Magnus Larsson och hans medarbetare har gjort i anslutning i till järnvägsstationer och andra torrmarksbiotoper i södra och mellersta Sverige (Larsson & Knöppel 2009). Deras insamlingar har till största delen skett med hjälp av fallfällor med olika färgade skålar. Dessa fällor har visat sig var effektiva även för stritar och har gett ett stort antal individer. De flesta tillhör visserligen mer eller mindre triviala arter men en hel del har varit mera sällsynta arter och som framgår har ett stort antal nya landskapsfynd påträffats. Eftersom fällorna har varit utplacerade på torrmarksbiotoper är andelen av stritar som är mera bundna till fuktmarker och kärr inte så stort. Insamlare har varit; Magnus Larsson, Kalmar (ML), Sofia Larsson, Uppsala (SL), Markus Franzén, Lund (MF) och Jesper Hansson, Lindesberg (JH).

Mina egna insamlingar har främst skett med hjälp av håvning och bankning. Peter Cederström (PC) har bidragit med några mera ovanliga arter. Dessutom har några nya landskapsfynd påträffats i anslutning till de inventeringar som har skett i Länsstyrelsens i Hallands regi, fynd förmedlade av Krister Larsson (KL).

Bland ett antal stritar från Ekologiska Institutionen i Lund skickade av Markus Franzén fanns en del intressanta arter som var fångade i fönsterfällor utsatta i Kullabergsområdet i Skåne. Följande sällsynta arter påträffades: *Tachycixius pilosus* (Olivier), flera ex. *Issus muscaeformis* (Schrank), ett

ex., *Ledra aurita* (Linnaeus), flera ex., *Thamnotettix dilutior* (Kirschbaum), många ex. Av dessa är *Issus mucaeformis* särskilt intressant då det endast finns något enstaka fynd av den under senare år.

Den systematiska uppställningen av arterna följer Söderman et al. (2009).

CIXIDAE – glasvingestritar

Trigonocranus emmeae Fieber, 1876. **Sk** Trelleborg V., 7.7 2008, blåskål, ML. Ny för Sverige och norra Europa. Beskrivning, se Holzinger et al. (2003) och Biedermann & Niedringhaus (2004). En macropter hane påträffades i en fallfälla. Det var ett mycket oväntat fynd av denna även i övriga Europa mera ovanliga art. Det är också en sydlig art som förut påträffats upp till mellersta Tyskland.

Det finns både brachyptera och macroptera former av arten. Den brachyptera formen lever underjordiskt på magra marker med gles vegetation där den suger på växtrötter av olika slag. Den macroptera formen flyger omkring och kan då fångas vid håvning eller i malaisefällor på solexponerade, varma lokaler (Nickel 2003).

DELPHACIDAE – hoppstritar
Stenocraninae

Stenocranus major (Kirschbaum, 1868). **Sm** Målilla järnvägsstation, 6.5 2008, vitskål, JH. En ganska vanlig art i de sydligaste landskapen och som lever på rörflen (*Phalaris arundinacea*).

Delphacinae

Acanthodelphax denticauda (Boheman, 1847). **Vg** Råbäck, 9.5 2009. Håvning på örtrik gräsmark. En vanlig art som företrädesvis lever på något fuktiga marker på tuvtåtel (*Deschampsia caespitosa*).

Acanthodelphax spinosa (Fieber, 1866). **Sm** Målilla järnvägsstation, 22.5 2008, Hultsfred, 10.6 2008, Diö, 27.7 2008, gulskål, JH. Den lever på torrare marker på fårsvingel (*Festuca ovina*) (Gillerfors 2003) och rödsvingel (*Festuca rubra*) (Nickel 2003).

Achrotile albosignata (Dahlbom, 1850). **Ha** Oskarström, Bockalt 4.7 2009, fallfälla. KL, **Me** Ånge, 4.6 2009, blåskål, SL, **Hr** Sveg, 31.8 2009, håvning, SL. Den är ganska ovanlig men förekommer i hela landet. Lever på sandiga, steniga biotoper på värdväxterna brunven (*Agrostis canina*) och bergven (*A. vineale*).

Criomorphus albomarginatus Curtis 1833. **Hs** Söderhamn, 5.7 2009, gulskål, **Me** Sundsvall, 3.7 2009, vitskål, SL. En vanlig art i Sverige utom i den nordligaste delen. Den lever på olika gräs.

Delphacodes venosus (Germar, 1830). **Vs** Nora, Tolvsbörd, 4.7 2008, fallfälla, ML. En tämligen vanlig art som lever på fuktiga biotoper. Söderman (2007) uppger att nymferna lever på de basala delarna av *Carex* och *Juncus*.

Euryusa lineata (Perris, 1857). **Sm** Blomstermåla, 16.6 2008, gulskål, JH. Arten tycks vara vanligt förekommande på Gotland, Öland och östra Småland.

Javesella dubia (Kirschbaum, 1868). **Vg** Råda 2.5 2009, **Jä** Strömsund, 4.5 2009, håvning. Det är en ganska vanlig art i hela landet och den lever på olika gräs.

Javesella salina (Haupt, 1924). **Go** Klintehamn, Varfsholm, 1.6 2008, Västergarn, Ko-viken, 1.6 2009. Båda exemplaren håvades på strandäng. Den uppges leva främst på saltgräs (*Puccinellia),* men även på *Juncus* spp. Endast funnen på Gotland, där den en gång påträffats vid Visby, 1952 och på Öland, där den har tagits vid några få tillfällen.

Javesella stali (Metcalf, 1943). **Ås** Vilhelmina, 6.6 2009. Den lever på fräken (*Equisetum)*. Ossiannilsson (1978) uppger den som mycket sällsynt men förmodligen inte så ovanlig i norra Norrland då det finns en del fynd från senare år.

Megadelphax sordidula (Stål, 1853). **Öl** syd Byxelkrok, 19.8 2009, **Sm** Rydaholm, 1.7 2008, vitskål, JH. På Öland håvades den på torr hällmark med mager gräsvegetation. Den uppges att leva på olika gräs som knylhavre (*Arrhenatherum elatius*) (Nickel 2003), timotej (*Phleum pratense*) och ängskavle (*Alopecurus pratensis*) (Söderman 2007). Det är en tämligen vanlig art.

Muriodelphax aubei (Perris, 1857). **Sm** Älmhult, Sällhult, 10.8 2008, vitskål, ML. En vanlig art i södra och mellersta Sverige som lever på olika gräs.

Ribautodelphax albostriata (Fieber, 1861). **Sk** Kristianstad, parkeringsplats, 4.4 2008, gulskål, JH. Denna art och *R. collina* är de två vanligaste inom släktet. Lever på ängsgröe (*Poa pratensis*).

Ribautodelphax angulosa (Ribaut, 1953). **Go** När, Hörte, 28.8 2009. Ett ex. håvades på sandig strandäng med kortvuxet gräs. Den lever på vårbrodd (*Anthoxanthum odoratum*). Det är en mera ovanlig art i Sverige liksom i Finland (Söderman 2007).

Stiromella obliqua (W. Wagner, 1948). **Hs** Söderhamn, 5.7 2009, fallfälla, SL. Ny för Sverige. En utsatt vitskål innehöll ett ex. av en macropter hona. Arten är känd från Asien i Jakutien, Mon-

goliet, Kazakstan, från Europa med enstaka fynd i Ukraina, Österrike, Tyskland vid Unterfranken där den fanns i ett temporärt kalkkärr, Lettland och Estland (Nickel 2003). Den är rapporterad att leva på axag (*Schoenus ferrugineus*). Den tillhör gruppen med tvåkölad panna (frons). Kölarna hos *obliqua* är smala och tydliga på pannan men mera utslätade på hjässan (vertex) och denna är endast svagt utbuktad mellan ögonen. Färgen är smutsbrunaktig. Bakkroppen hos hanen är svart med ljus mittlinje, hos honan mörkbrun med inslag av svart. Framvingarna är hyalina. Den brachyptera formen är 2,0-3,0 mm lång medan den macroptera honan från Söderhamn mätte 3,4 mm. Hanen har ovanligt långa och smala paramerer som är böjda vid spetsen och med en tand i nedre delen (Biedermann & Niedringhaus 2004)

APHROPHORIDAE - spottstritar

Aphrophora salicina (Goeze, 1778). **Up** Älvkarleby, Marma, 23.8 2008, gulskål, hygge, SL. Det är en tämligen vanlig art på *Salix* spp.

Lepyronia coleoptrata (Linnaeus, 1758). **Vs** Sala, 28.7 2009, **Dr** Avesta-Krylbo, 28.7 2009. **Gs** Ockelbo, 31.7 2009, fallfällor, SL. Det är polyfag art som är ganska vanlig i södra och mellersta Sverige.

CICADELLIDAE - bladstritar

Agalliinae

Anacertagallia lithuanica Vilbaste, 1974. **Go** Träkumla, 24.8 2009, håvning i gles hällmarks-tallskog; Hamra,Vändburg, 24.8 2008, håvning på torr hällmark vid stranden. Kontrollerad av G. Söderman. Den är ny för Sverige och närmast funnen i Balticum och Finland. Den lever monofagt på timjan (*Thymus*). Den ytterst lik *A. venosa* och *ribauti* och kan endast skiljas från dessa på de hanliga genitalierna (Ossiannilsson 1981).

Arterna kan bestämmas enligt följande tabell:

1. Aedeagusskaftet fenlikt utvidgat baktill..*A. venosa*
–. Aedeagusskaftet inte utvidgat baktill..................2
2. Aedeagusskaftets dorsala tandning når till basen, pygoforutskottets spetsar i bred vinkel, mer än 100 grader..*A. ribauti*
–. Aedeaguskaftets dorsala tandning når över basen ned på sockeln, pygoforutskottets spetsar i mera rät vinkel, ca 90 grader.....................*A. lithuanica*

Anacertagallia venosa (Fourcroy, 1785). **Gs** Ockelbo, 31.7 2009, fallfälla. SL, **Hr** Sveg, 30.7 2009, håvning, SL. Den är mycket vanlig i Sverige utom i Lappmarkerna.

Aphrodinae - tjockhuvudstritar

Anoscopus albifrons (Linnaeus, 1758). **Gs** Ockelbo, 31.7 2009, fallfälla, SL. En vanlig art på mer eller mindre torra gräsmarker.

Aphrodes bicincta (Schrank, 1776). **Sm** Hultsfred, 6.10 2008, fallfälla. JH, **Gs** Sandviken, 31.7 2009, fallfälla, SL. Troligen en vanlig art som lever på torra marker på arter av ärtväxter.

Aphrodes diminuta Ribaut, 1952. **Sk** Trelleborg, 7.7 2008, JH, **Sm** Vimmerby, Skvalmon, 6.10 2008, JH, **Gs** Ockelbo, 29.7 2009, **Hs** Bollnäs, 29.7 2009, fallfällor, SL. Det är en polyfag art som framförallt lever på arter av Fabaceae i fuktiga miljöer. Utbredning osäker på grund av sammanblandning med förgående art och även med *A. makarovi*.

Planaphrodes laeva (Rey, 1891). **Hr** Sveg, 30.7 2009, håvning, SL. En tämligen vanlig art. Söderman (2007) anger att både nymfer och adulter lever på ljung, mjölon och timjan.

Planaphrodes nigrita (Kirschbaum, 1868). **Gs** Sandviken och Hedesunda 31.7 2009, **Me** Ånge och Sundsvall, 29.7 2009, fallfällor, SL. Ossiannilsson (1981) anger den som en mycket sällsynt art, men den tycks vara ganska vanlig i hela Sverige. Den förekommer på olika gräsmarker.

Cicadellinae – färgstritar

Evacanthus acuminatus (Fabricius,1794). **Nb** Rosfors, 16.8 2009, fälla, Stig Lundberg. Det är en ganska vanlig art, men saknas längst i norr. Den förekommer framförallt på högvuxna örter. Söderman (2007) anger att nymferna lever på arter av Lamiaceae.

Idiocerinae - palettstritar

Populicerus nitidissimus (Herrich-Schäffer, 1835). **Go** Klintehamn, 23.8 2009, Bankning av popplar (*Populus nigra*) som växte vid kanten av en öppen plats. En mera ovanlig art som är funnen några få gånger i södra Sverige. På samma popplar lever *Rhytidodus decimusquartus,* som är enda kända fyndlokalen för arten i Sverige och även *Stenidiocerus poecilus*.

Stenidiocerus poecilus (Herrich-Schäffer, 1835). **Sk** Alnarp. 15.8 2005. Bankad på popplar (*Populus nigra*) som växte vid en åkerkant. Det är en i Sverige ganska ovanlig art.

Macropsinae - strimmstritar

Macropsis fuscula (Zetterstedt, 1828). **Gs** Hedesunda, 31.7 2009, fallfälla, SL. En vanlig art som lever på arter av släktet *Rubus*, främst björnbär.

Macropsis graminea (Fabricius, 1798). **Go** Klintehamn, 23.8 2009. Bankad på samma popplar som för *Populicerus nitidissimus*. Ossiannilsson (1981) anger att det endast finns gamla fynd tagna i närheten av Stockholm. Den är också funnen i Norge, i Osloområdet. Möjligen kan arten vara förbisedd i Sverige. Den är dock tämligen lätt att känna igen på den gröngula färgen och de ljusa vingribborna. Dessutom är det den enda arten av släktet som lever på poppel.

Macropsis infuscata (J. Sahlberg, 1871). **Gs** Ockelbo, 31.7 2009, fallfälla, SL. En ganska vanlig art som lever på sälg (*Salix caprea*).

Oncopsis flavicollis (Linnaeus, 1761) **Me** Sundsvall, 3.7 2009, fallfälla, SL. En vanlig art som lever på björk.

Megophthalminae

Megophthalmus scanicus (Fallén, 1806). **Gs** Sandviken, 31.7 2009, fallfälla, SL. En ganska vanlig art i landet utom norra delen av Sverige. Den lever polyfagt på olika arter ärtväxter.

Typhlocybinae – dvärgstritar

Liguropia juniperi (Lethierry, 1876). Den uppgavs som ny för Sverige, funnen på Gotland i Lojsta (Gillerfors 2009). Senare granskning av arten har visat att den var felbestämd och den är således inte funnen i Sverige.

Zygina schneideri (Günthart, 1974). **Ha** Valinge, Säm, 28.4 2001. Togs i samband med bankning på diverse buskar. Endast uppgiven för Sk, Ög, Up. (Osssiannilson 1983). Den är tagen på flera olika lövträd.

Dikraneura variata (Hardy, 1850). **Go** Kräklingbo, 28.8 2009. Den togs som ny för Sverige 2008 (Gillerfors 2009). Den håvades på en öppen glänta med kortvuxet gräs i ett delvis hävdat kyrkänge med hasselbuskar. Uppgiven att leva på kruståtel (*Deschampsia flexuosa*) och svingel (*Festuca*) (Biedermann & Niedringhaus 2004).

Edwardsiana frustrator (Edwards, 1908). **Dr** Säterdalen, 4.8 2008, malaisefälla, ML. Den lever på olika lövträd, främst lönn och lind. Den förekommer tämligen sparsamt i södra Sverige.

Eupteryx decemnotata Rey, 1891. **Sk** Malmö, Limhams kalkbrott,16.8 2009, 2 ex, malaisefälla, B. W. Svensson. Den togs som ny för Sverige på Gotland 2008. (Gillerfors 2009).

Eupteryx florida Ribaut, 1936. **Sk** Gärsnäs, 19.6 2008, JH. Ett flertal exx. i en fallfälla. **Öl** Gamla Skogsby (Kalkstad), 1.6 2004, malaisefälla, Dave Karlsson. På äng med buskar. Arten är tidigare anmäld från Skåne, Ellinge nära Eslöv (Gillerfors 2005). Den lever på olika örter, främst inom familj. Laminacae. Förmodligen är den nyinvandrad.

Eupteryx origani Zachvatkin, 1948. **Sk** Kristianstad, 18.6 2009, JH. Två exemplar av denna mycket sällsynta art påträffades i en gulskål. Fällan var placerad vid en parkeringsplats. Den lever monofagt på kungsmynta (*Origanum vulgare*). Ossiannilsson uppger att den endast är funnen en gång tidigare i Sverige, vid Annerstad, Skeen, Sm, 15.7 1934.

Eupteryx urticae (Fabricius, 1803). **Vs** Nora, Tolvsbörd, 4.7 2008, fallfälla, ML. En tämligen vanlig art i södra Sverige som lever på brännässlor.

Eupteryx vittata (Linnaeus, 1758). **Dr** Säterdalen, 4.8 2003, malaisefälla, Dave Karlsson. En tämligen vanlig art i södra Sverige, ovanligare längre norrut. Den lever i fuktiga biotoper på bl.a. revsmörblomma (*Ranunculus repens*) och jordreva (*Glechoma hederacea*). Söderman (2007) anger även brunört (*Prunnella vulgaris*). Mina exx. i Halland har håvats på *Ranunculus repens*.

Typhlocyba quercus (Fabricius, 1777). **Dr** Säterdalen, 4.8 2003, malaisefälla, Dave Karlsson. En vanlig art i södra Sverige som lever på ek. Söderman (2007) anger att nymferna i Finland lever på klibbal och gråal (*Alnus glutinosa* och *A. incana*).

Wagneripteryx germari (Zetterstedt, 1840). **Hr** Sveg, 31.7 2009, fallfälla, SL. Den lever på tall och är vanlig i hela landet.

Deltocephalinae - grässtritar

Allygus modestus Scott, 1876. **Ha** Laholm, Staffanstorp, 1.7 2009, malaisefälla, KL. En sällsynt art som har tagits några få gånger i Skåne och togs som ny för landet 2001 (Gillerfors 2002).

Athysanus quadrum Boheman, 1845. **Dr** Avesta, 28.7 2009, **Gs** Ockelbo, 31,7 2009, fallfällor, Sl.. Det är en inte så vanlig art och saknas i norra Sverige. Uppgifter om värdväxter är osäkra, *Filipendula, Potentilla, Lathyrus* har angivits. Själv har jag tagit den på Gotland vid håvning i något fuktig gles barrskog med frodigt gräs med inslag av diverse örter och där den var vanlig.

Graphocraerus ventralis (Fallén, 1806). **Gs** Gävle godsstation, 31.7 2009, fallfälla, SL. En i södra landet ganska vanlig art, men den saknas i norra Sverige. Den förkommer på mer eller mindre torra gräsbiotoper. Söderman (2007) anger att den i

Finland nästan exklusivt lever på vårbrodd (*Anthoxanthum odoratum*).

Hesium domino (Reuter, 1880). **Hs** Bollnäs, 29.7 2009, fallfälla, SL. En i södra och mellersta Sverige vanlig art men som saknas i den norra delen. Nymferna lever på gräs medan de vuxna individerna finns på olika lövträd.

Macustus grisescens (Zetterstedt, 1828). **Me** Sundsvall, 31.7 2009, fallfälla, SL En av våra vanligaste stritar och som förekommer i något fuktiga biotoper och lever på olika gräs och halvgräs.

Mocydiopsis attenuata (Germar, 1821). **Sm** Vetlanda, 13.6 2008, Värnamo, 17.6 2009, Kalmar, 26.8 2008, fallfällor, JH. Ett flertal exx. har påträffats i fallfällorna av denna sydliga och sällsynta art. Den lever på olika arter av svingel (*Festuca*) (Biedermann & Niedringhaus 2004).

Ophiola cornicula Marshall, 1866. **Vg** Limmared, 17.6 2008, ML. **Gs** Gävle, Hedesunda, 20.8 2009. **Hs** Bollnäs, 29.7 2009, **Me**, Sundavall, 31.7 2009, fallfällor, SL. I Ossiannilssons katalog (1983) är endast få landskap upptagna men den är betydligt vanligare än vad katalogen anger. Enligt Söderman (2007) lever nymferna på ljung (*Calluna*), skvattram (*Ledum palustre*) och odon (*Vaccinium uliginosum*).

Ophiola decumana Kontkanen, 1949. **Öl** Stenåsa, 21.8 2009 Håvning på torr alvarliknande gräsmark. **Me** Sundasvall, 29.7 2009, fallfälla, SL. Den är ganska vanlig i hela landet. Den lever på bergsyra (*Rumex acetosella*), men är även uppgiven att leva på trampört (*Polygonum aviculare*) (Biedermann & Niedringhaus 2004).

Ophiola russeola (Fallén, 1806). **Me** Sundsvall, 29.7 2009, **Hr** Sveg, 30.7 2009, fallfällor, SL. Även den är en vanlig art. Den lever på ljung (*Calluna*), mjölon (*Artostaphylos uvaursi*) och tranbär (*Vaccinium oxycoccos*) i anslutning till oligotrofa myrar.

Rhytistylus proceps (Kirschbaum, 1868). **Bl** Bromölla, Karlshamn, Nättraby, 3.9 2008, gulskål, MF. Den är lokalt vanlig i Skåne och södra Halland på torra marker på bl.a. fårsvingel (*Festuca ovina*).

Rhopalopyx preyssleri (Herrich-Schäffer, 1838). **Sm** Hultsfred, 6.10 2008. ML. **Gs** Sandviken, 31.7 2009, fallfällor, SL. En vanlig art som lever på kvickrot (*Elymus repens*) och ängsgröe (*Poa pratensis*) (Söderman 2007).

Stictocoris picturatus (C. Sahlberg, 1842). **Sm** Målilla, 13.7, 1.10 2008, flera exx.,Vetlanda, Pauliström, 24.7 2008, fallfällor, JH. **Öl** Borgholm, Byrum, 9.8 2009, 2 ex., gulskål, MF. På senare tid är den endast påträffad i Västergötland, Hällekis och Råbäck där den är lokalt vanligt förekommande. Den lever på arter av ärtväxter. Söderman (2007) anger att i Finland är troligen vitklöver (*Trifolium repens*) värdväxt.

Streptanus aemulans (Kirschbaum, 1868). **Gs** Sandviken, 31.7 2009, fallfälla, SL. En vanlig art i hela landet, som lever på *Elymus repens*.

Streptanus marginatus (Kirschbaum, 1858). **Me** Sundsvall, 31.7 2009, fallfälla, SL. Den är funnen i alla landskap utom Gotland. Den lever på smalbladiga gräs som kruståtel (*Deschampsia flexuosa*) och fårsvingel (*Festuca ovina*).

Doratura homophyla (Flor, 1861). **Sm** Kalmar, 22.7 2008, fallfälla, ML, Vimmerby station, 13.7 2008, JH. Den förekommer sällsynt i de sydligaste landskapen på torra, sandiga biotoper där den lever på gräs, särskilt på *Festuca ovina*.

Doratura stylata (Boheman, 1847). **Gs** Sandviken, 31.7 2009, **Hr** Sveg, 31.7 2009, fallfällor, SL. Det är en av våra vanligare stritar frånsett den nordligaste delen. Den lever på torra ängsmarker och liknande biotoper på diverse gräs.

Eupelix cuspidata (Fabricius, 1775). **Vs** Lindesberg, Ramshyttan, 15.8 2008, malaisefälla, ML, **Gs** Sandviken, 31.7 2009, **Me** Sundsvall, 29.7 2009, fallfällor, SL. Saknas i norra delen av Sverige men är annars en ganska vanlig art som ibland kan förkomma i mängd i fallfällorna. Den lever på torra, sandiga marker främst på *Festuca ovina*.

Fieberiella septentrionalis Wagner,1963. **Sm** Kalmar, 34 exx., 26.8 2008, Nybro, 20.8 2008, ML, **Bl** Karlskrona, 4.7 2008 JH. Arten togs som ny för Sverige vid Visby på Gotland 2007 (Gillerfors 2008). Arten tycks ha snabb spridningsförmåga.

Balclutha arhenana Dlabola, 1967. **Nb** Kalix 28.7 2004, **Ög** Omberg, Väversunda, Renstadfällan 17.6 2006. Vid genomgång av tidigare insamlade arter påträffades denna för Sverige nya art. På båda lokalerna håvades den på torr gräsmark. Arten är beskriven från Övre Mongoliet. Söderman (2007) skriver att den i Finland inte är ovanlig i ljusfällor på tämligen torra biotoper i södra och centrala delarna. Den är heller inte ovanlig i närliggande delar av Ryssland. Toppen på flygtiden är omkring midsommar. Näringsväxten är inte känd med anses vara *Elymus repens*. Fynden tyder på att den bör vara spridd i landet. Framtida fynd får utvisa hur vanlig den är. Arterna inom släktet är ganska svårskilda (Ossiannilsson 1983).

Balclutha arhenana kan skiljas från övriga arter inom släktet genom följande tabell:

1. Pronotums bakkant lika bred som huvudet inklusive ögonen, bakvingarna utan förmörkad Sc+R ribba...2
– Pronotums bakkant bredare än huvudet inklusive ögonen, bakvingarna med mer eller mindre starkt förmörkad Sc+R ribba.................*punctata, boica*
2. Framvingar glänsande, klart transparenta, inte i skarp färgkontrast med pronotum, aedeagus . utan insnörning vid basen........*rhenana, calamagrostis*
– Framvingar matt mjölkfärgade, turkosblåfärgade och i skarp kontrast med klargult pronotum, honan utan fläckar, hanen med få små fläckar, aedeagus med en liten insnörning vid basen, längd 3,5-4,0 mm...*ahrenana*

Balclutha calamagrostis Ossiannilsson, 1961. **Sk** Eslöv, Ellinge, 17.9 2008, **Ha** Valinge 9.8 2006, håvning, **Vr** Degerfors, Liden, 26.6 2008, fallfälla, JH. **Dr** Nås, 21.6 2008, Alan Dufberg. Utbredning i landet är något osäker på grund av sammanblandning med övriga arter inom släktet. Lever på gräs. Nymfer är funna på olika *Calamagrostis*-arter (Söderman 2007).

Balclutha rhenana Dlabola, 1967. **Bl** Bräkne Hoby, 14.6 2008, ML, **Sm** Blomstermåla, 13,7 2008, ML,**Vs** Lindesberg, Spannarboda, 31.8 2009, **Dr** Ludvika, 1.8 2009, **Me** Sundsvall, 3.7 2009, **Hr** Ytterhogdal, 31.7 2009, fallfällor, SL. Den är förmodligen en inte så sällsynt art som lever på mer eller mindre fuktiga biotoper på rörflen (*Phalaris arundinacea*).

Balclutha punctata (Fabricius, 1775). **Hr** Sveg, 31.7 2009, fallfälla, SL Det är släktets vanligaste art och den lever på olika slags gräsmarker.

Macrosteles frontalis (Scott, 1875). **Sk** Simrishamn, Vitaby, 5.7 2008, fallfälla, JH. Ossiannilsson (1983) uppger den endast för mellersta och norra Sverige men flera fynd under senare tid i söder visar att den förkommer i hela landet. Den lever på fräken (*Equisetum*).

Macrosteles variatus (Fallén, 1806. **Hr** Sveg. 30.7 2009, SL. Den är spridd i hela landet och lever på brännässla (*Urtica dioica*). Söderman (2007) anger även blåbär (*Vaccinium myrtillus*).

Sonronius binotatus (J. Sahlberg, 1871). **Jä** Duved, 31.7 2009, fallfälla, SL. Den har en nordlig utbredning i landet med enstaka fynd i södra delen. Nymferna uppges leva på mjölke (*Epilobium angustifolium*) medan de adulta individerna finns oftast på *Calamagrostis* (rör).

Arocephalus longiceps (Kirschbaum, 1868). **Ha** Veinge, 10.8 2008, **Sm**, Markaryd, Råstorp, 10.8 2008, fallfällor, JH. Den togs som ny för Sverige 2001 i Skåne (Gillerfors 2002) och är numera en ganska vanlig art i den sydligast delen av landet. Den förekommer på tämligen torra gräsmarker där den lever främst på *Holcus* sp. (tåtel) och *Bromus* sp. (losta).

Arthaldeus striifrons (Kirschbaum, 1868). **Ha** Ullared, 20.6 2009, fallfälla, KL. Det är en tämligen ovanlig art i de sydligast landskapen och som lever på kustnära, något fuktiga gräsmarker, främst på *Festuca*-arter.

Boreotettix bidentatus (De Long & Davidson, 1935). **Jä** Ragunda, 31.8 2009, håvning, SL. En sällsynt art i centrala delarna av landet, Vr – Jä. Lever på fuktiga biotoper på *Carex*.

Psammotettix alienus (Dahlbom, 1850). **Gs** Gävle, Hedesunda, 20.8 2009, gulskål, SL. Det är en ganska vanlig art i södra och centrala Sverige. Den lever på olika gräs. Söderman (2007) anger sårskilt vete.

Psammotettix albomarginatus Wagner, 1941. **Go** Fårö, 22.8 2001. Håvades på torr sandmark. Den förkommer uteslutande på torra solexponerade marker i södra Sverige. Nymferna lever på *Agrostis* (ven).

Psammotettix confinis (Dahlbom, 1850), **Gs** Sandviken, 31.7 2009, fallfälla, SL. En vanlig art som lever på olika gräs.

Psammotettix excisus Matsumura, 1906. **Sk** Vitemölla, Drakamöllan, 15.6 2001. Håvades på torr sandmark, **Go** Ljugarn, 22.8 2000, håvades på torr, sandig strandäng. Även den är en ovanlig art i sydliga Sverige på torra, sandiga marker. Nymferna lever på *Agrostis* (ven).

Psammotettix lapponicus (Ossiannilsson, 1938). **Jä** Undersåker, 31.8 2009, håvning, SL, **Hr** Sörvattnet, 8.8 2004, **Lu** norr Porjus, 3.8 2004, håvning på gräsmark. Näringsväxt är okänd. Av Ossiannilsson (1983) endast uppgiven för Pite Lappmark, men av min fynd att döma är den utbredd i de nordvästliga delarna av Sverige.

Psammotettix nodosus (Ribaut, 1925). **Gs** Sandviken, 31.7 2009, **Me** Sundsvall, 31.7 2009. fallfällor, SL. En vanlig art som lever på olika gräsmarker på *Festuca* och *Agrostis*.

Psammotettix poecilus (Flor, 1861). **Me** Ånge, 29.7 2009, fallfälla, SL. **Jä** Hallviken, 25.7 2000. En hane håvades av Peter Cederström. Uppgiven en gång tidigare för landskapet, 1964, funnen vid Bispgården (Ossiannilsson 1982) Det är en

sällsynt art med få fyndlokaler (Gillerfors 2002, 2009). Den lever monofagt på bergrör (*Calamagrostis epigeios*).

Psammotettix putoni (Then, 1898). **Sk** Kivik, 1.7 2001, PC, **Ha** Valda Sandö, 20.7 2009, håvning på fuktig strandäng, **Öl** Ölands norra udde, 7.6 2002, håvning vid stranden, **Go** Näsudd, 9.6 2000, håvning vid strandkanten. Ossiannilsson (1983) uppger den bara för Blekinge men den torde vara mycket mera utbredd. Den uppges att leva på saltgräs (*Puccinella*).

Tack
Ett stort tack till Magnus Larsson, Sofia Larsson, Jesper Hansson och Markus Franzén för att jag fått använda mig av deras insamlade material, liksom till Krister Larsson för tillgång till länsstyrelsens fällmaterial och till Peter Cederström för fynduppgifter samt till övriga bidragsgivare. Ett stort tack även till Guy Söderman för hjälp med vissa arter och till Roy Danielsson, Entomologiska museet i Lund för lån av *Stiromella obliqua* och *Liguropia juniperi*.

Referenser

Biedermann, R. & Niedringhaus, R. 2004. Die Zikaden Deutschlands. Bestimmungstafeln für alle Arten. – Wissenschaftlich Akademischer Buchvertrieb-Fründ, Schessel.

Gillerfors, G. 2002. Nya arter för Sverige och nya landskapsfynd av stritar. – Ent. Tidskr. 123: 109-116.

Gillerfors, G. 2003. Andra bidraget till stritarnas förekomst i Sverige. Två nya arter för landet, samt nya landskapsfynd. – Ent. Tidskr. 124: 219-224.

Gillerfors, G. 2005. Tredje bidraget till stritarnas förekomst i Sverige. Fem nya arter för landet, samt nya landskapsfynd. – Ent. Tidskr. 126: 149-158.

Gillerfors, G. 2008. Fjärde bidraget till stritarnas förekoms i Sverige. Sex nya arter för landet, nya landskapsfynd samt fynd av mera ovanliga arter. – Ent. Tidskr. 129: 69-74.

Gillerfors, G. 2009. Femte bidraget till stritarna förekomst i Sverige: Nio nya arter för landet och nya landskapsfynd. – Ent. Tidskr. 130: 99-197.

Holzinger, W., Kammerlander, I., Nickel, H. 2003. The Auchenorrhyncha of Central Europe. Volume I: Fulgoromorpha, Cicadomorpha excl. Cicadellidae. – Brill, Leiden & Boston.

Larsson, M. & Knöppel H. 2009. Biologisk mångfald på spåren. Zoologisk och botanisk inventering av järnvägsmiljöer med fokus på hotade arters skötsel och framtidsperspektiv. – Banverket Expert och utveckling, Borlänge.

Nickel. H. 2003. The Leafhoppers and Planthoppers of Germany. (Hemiptera. Auchenorrhyncha): Patterns and strategies in a highly diverse group of phytophagous Insects. – Pensoft Publishers, Sofia-Moscow and Goecke & Evers, Keltern.

Ossiannilsson, F. 1978, 1981, 1983. The Auchenorrhyncha (Homoptera) of Fennoskandia and Denmark. Part 1, 2, 3. – Fauna Entomologica Scandinavica. Scandinavian Press LTD, Klampenborg, Denmark.

Söderman, G. 2007. Taxonomy, distribution, biology and conservation status of Finnish Auchenorrhyncha (Hemiptera: Fuloromorpha et Cicadomorpha). – The Finnish Environment Institute. Helsinki.

Söderman, G., Gillerfors, G. & Endrestöl, A. 2009. An annotated catalogue of the Auchenorrhyncha of Northern Europe (Insecta, Hemiptera: Fulogoromorpha et Cicadomorpha) – Cicadina 10: 33-69.

Nordic Coleoptera Group - om bildandet av en ny samnordisk förening för skalbaggsintresserade

Studiet av insekter har en lång och glansfull tradition i Sverige och Norden, och vårt hörn av världen torde faunistiskt höra till de bäst kända. Mycket har också skrivits om arterna genom åren, deras bestämning, utseende och utbredning, och litteraturen om insekter kan för en nybliven insektsvän te sig nästan oöverskådlig. Ett hinder för djupare kännedom är att insekter anses svåra att artbestämma. Ofta krävs tillgång till mikro-skop, speciallitteratur och avancerad utrustning. Och som inte detta är nog byter arter och släkten ibland namn, synonymiseras eller splittras upp.

Senare års framväxt av digitala medier och snabba, komplexa kommunikationsvägar har på många sätt överbryggat en del av dessa svårigheter. Det är nu möjligt att kryssa fram på Internet och söka lösningar på problem som rör olika aspekter av insekter. ArtDatabankens förtjänstfulla arbete, och interaktiva databaser som Artportalen, GBIF, Fauna Europaea och många andra ger ytterligare en god hjälp på vägen.